

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 14 0 U 006446 24 Uvp
Banjaluka, 20.01.2026. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sudija Svjetlane Knežević, predsjednika vijeća, Darka Stamenića i Nermane Sadiković, članova vijeća, uz učešće Sonje Savić, zapisničara, u upravnom sporu po tužbi Republike Srpske, zastupana po Pravobranilaštvu Republike Srpske, Sjedište zamjenika pravobranioca Vlasenica (u daljem tekstu: tužiteljica), protiv rješenja broj 21.04/474-72/23 od 09.10.2023. godine, tužene Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove Banjaluka, u predmetu raspravljanja imovinsko - pravnih odnosa na uzurpiranom zemljištu u društvenoj svojini, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Istočnom Sarajevu broj 14 0 U 006446 23 U od 29.03.2024. godine, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj 20.01.2026. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom odbijena je tužba tužiteljice podnesena protiv uvodno označenog osporenog akta. Tim aktom je odbijena kao neosnovana žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Republičke uprave za geodetske i imovinsko - pravne poslove, Područna jedinica Šekovići broj 21.53/474-19/21 od 07.02.2023. godine. Tim rješenjem je priznato pravo svojine N. B. na uzurpiranom zemljištu označenom kao k.č. br. 2887 (n.p) zvana „M.“, voćnjak 5. klase, pov. 1628 m² i k.č. br. 2888 (n.p) zvana „M.“, pašnjak 4. klase, pov. 6438 m², upisane u list nepokretnosti broj 589 k.o. P., te na k.č. br. 2835/1 (n.p) zvana „K. G.“, šuma 5. klase, pov. 15573 m² i k.č. br. 2889 (n.p) zvana „M.“, šuma 5. klase, pov. 21371 m², upisane u list nepokretnosti broj 231 k.o. P. (tačka 1); Na zemljištu iz tačke 1 dispozitiva nakon pravosnažnosti rješenja određuje se uknjižba prava svojine u korist N. B. sa 1/1 dijela (tačka 2); Troškovi postupka se određuju u iznosu od 150,00 KM, koje će N. B. uplatiti na žiro račun tužene broj 555-007-00225176-43, koji se vodi kod „Nove banke“ a.d. Banjaluka, nakon pravosnažnosti rješenja (tačka 3).

U obrazloženju pobijane presude nižestepeni sud se pozvao na odredbu člana 1, člana 5 i člana 8 stav 1 Zakona o uzurpacijama i dobrovoljačkim kompetencijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/20, u daljem tekstu: Zakon o uzurpacijama). Imajući u vidu nalaz geodetskog stručnjaka, izjave uzurpanta i saslušanih svjedoka, te katastarsku i zemljišno-knjižnu dokumentaciju, utvrđeno je da su predmetne parcele do 6. aprila 1941. godine bile državna svojina (bivši erar) odnosno da su uzurpirane prije 31. decembra 1955. godine; da su u posjedu uzurpanta N. B., a da parcele označene kao k.č. br. 2835/1 i 2889 na dan 6. april 1941. godine po kulturi nisu bile šuma, pa je na tim parcelama, kao i parcelama označenim kao k.č.

br. 2887 (voćnjak) i 2888 (pašnjak), uzurpantu N. B. pravilno priznato pravo svojine. Nižestepeni sud je zaključio da nije bilo potrebe da se kultura uzurpiranih parcela označenih kao k.č. br. 2887 (voćnjak 5. klase) i k.č. br. 2888 (pašnjak 4. klase), utvrđuje vještačenjem po vještaku poljoprivredne struke, jer se kultura istih nije mijenjala do uspostave katastra nepokretnosti. Po starom premjeru navedene parcele su bile upisane u p.l. broj 51 k.o. P. i u z.k. ulošku broj 3 k.o. P.. Za parcele označene kao k.č. br. 2835/1 (šuma 5. klase) i k.č. br. 2889 (šuma 5. klase) je određeno vještačenje po vještaku šumarske struke, kako bi se utvrdilo da li su na dan 06.04.1941. godine, po kulturi bile šuma, što je jedan od uslova za priznavanje prava svojine na uzurpiranom zemljištu. Sud je ocijenio neosnovanim navode tužiteljice da je tužena povrijedila odredbe člana 8 stav 1 tačka 4 i 5 Zakona o uzurpacijama, s obzirom da tužiteljica paušalno navodi povredu navedenih odredbi, niti je na to ukazivala tokom postupka. Takođe, nisu povrijeđene ni odredbe člana 6, člana 9 i člana 38 Zakona o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 13/02, 87/07, 50/10 i 66/18, u daljem tekstu: ZOUP), na koje tužiteljica ukazuje, iz razloga što je tužena omogućila strankama da učestvuju u postupku, a prije donošenja rješenja strankama je dozvoljeno da se izjasne o činjenicama i okolnostima koje su važne za pravilno odlučivanje, tako da im je bilo omogućeno da zaštite svoja prava i interese, ali ne na štetu drugih lica i suprotno javnom interesu. Isto tako, ŠG „Birač“ Vlasenica je omogućeno da učestvuje u postupku, na način da je isto dalo izjašnjenje broj 11.04/0102-6535/21 od 29.12.2021. godine, putem Pravobranilaštva Republike Srpske, Sjedište zamjenika Vlasenica. U istom se ŠG „Birač“ Vlasenica izjasnilo da nema primjedbi na nalaz i mišljenje vještaka šumarske struke, kojim je utvrđeno da parcele označene k.č. br. 2835/1 i k.č. br. 2889, koje su sastavni dio Privrednog odjeljenja 53 i 55 PJ „Udrič- Kamenica“, na dan 06.04.1941. godine, nisu bile šuma, niti je navedeno da ovo zemljište smeta pravilnom gazdovanju šumama u šumskom kompleksu. Iz navedenih razloga, nižestepeni sud je odlučio kao u izreci pobijane presude.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje (u daljem tekstu: zahtjev), tužiteljica osporava pobijanu presudu, u skladu sa odredbama članova 35 i 36 Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS). Smatra nespornim činjenicu da su parcele označene kao k.č. br. 2835/1 (šuma 5. klase) i k.č. br. 2889 (šuma 5. klase), kojima upravlja i gazduje ŠG „Birač“ Vlasenica, uknjižene kao svojina Republike Srpske. Radi se o parcelama koje se nalaze u šumskom kompleksu i iste smetaju pravilnom gazdovanju šumama, zbog čega se N. B. nije moglo priznati pravo svojine na tim parcelama, u smislu odredbe člana 8 stav 1 tačka 3 Zakona o uzurpacijama. Za parcele označene kao k.č. br. 2835/1 (šuma 5. klase) i k.č. br. 2889 (šuma 5. klase), izvršeno je vještačenje po vještaku šumarske struke, ali bez predstavnika ŠG „Birač“ Vlasenica, koji je imao primjedbe na nalaz i mišljenje vještaka, ali mu nije omogućeno da od vještaka traži pojašnjenje istog, iako ima neposredni pravni interes da učestvuje u postupku. Mišljenja je da prvostepeni organ nije kompetentan da utvrđuje kulturu parcela označenih kao k.č. br. 2887 (voćnjak 5. klase) i k.č. br. 2888 (pašnjak 4. klase), već je to nadležnost vještaka poljoprivredne struke, pa smatra pogrešnim stav tužene da bi angažovanje vještaka poljoprivredne struke bilo suprotno načelima efikasnosti i ekonomičnosti postupka. Osporava tvrdnju prvostepenog organa da je matična parcela označena kao k.č. br. 601/1 (s.p.), prilikom sastavljanja gruntovnice 1896. godine, bila upisana na ime Državni erar Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, kada je opštepoznato da 1896. godine, navedena državna zajednica nije ni postojala. Smatra da je prvostepeni organ propustio da utvrdi da li uzurpirano zemljište smeta pravilnom gazdovanju šumama u šumskom kompleksu i da li je na smetnji komunikacijama i pravilnom uređenju bujičnih i erozivnih područja. Ukazuje na povredu odredbi člana 6, člana 9 i člana 38 ZOUP, jer korisniku šuma ŠG „Birač“ Vlasenica nije omogućeno da aktivno učestvuje u postupku, kao zainteresovano lice, iako za to ima neposredan pravni interes. Predlaže da se

zahtjev uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati nižestepenom sudu na ponovno odlučivanje.

Tužena u odgovoru na zahtjev navodi da ostaje kod svih navoda datih u obrazloženju osporenog akta.

N. B., zainteresovano lice, nije dao odgovor na zahtjev.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev tužene, pobijanu presudu, kao i spise predmeta upravnog postupka i upravnog spora, na osnovu odredbe člana 39 ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Iz spisa predmeta proizlazi da je 08.10.2021. godine, zainteresovano lice podnijelo zahtjev za priznavanje prava svojine na uzurpiranom zemljištu pobliže opisanom u uvodnom dijelu obrazloženja ove presude. Prvostepenim rješenjem istom je priznato pravo svojine na uzurpiranom zemljištu, koje je u žalbenom postupku potvrđeno osporenim aktom. Pobijanom presudom održan je na snazi osporeni akt iz razloga koji su navedeni u uvodnom dijelu obrazloženja ove presude.

Pobijana presuda je pravilna.

Odredbom člana 1 Zakona o uzurpacijama je propisano da se ovim zakonom propisuju uslovi i postupak za raspravljanje imovinsko-pravnih odnosa nastalih uzurpacijom zemljišta koje je do 6. aprila 1941. godine bilo državna svojina (bivši erar) u svojini nosilaca svojine javnog prava i na dobrovoljačkim kompetencijama.

Odredbom člana 5 stav 1 Zakona o uzurpacijama je propisano da na zemljištu koje je uzurpirano prije 31. decembra 1955. godine može se priznati pravo svojine uzurpantu, ukoliko odredbama ovog zakona nije drugačije određeno.

Odredbom člana 6 stav 1 Zakona o uzurpacijama je propisano da se na uzurpiranom zemljištu može priznati pravo svojine samo ako je uzurpant fizičko lice.

Odredbom člana 8 Zakona o uzurpacijama je propisano da se neće priznati pravo svojine na zemljištu koje je uzurpirano prije 31.12.1955. godine u slučaju da je to zemljište na dan 6. aprila 1941. godine po kulturi bilo šuma (tačka 1), u slučaju da to zemljište predstavlja enklavu poljoprivrednog zemljišta na kojoj nisu sagrađeni stambeni objekti i ako je površinom manja od dva hektara (tačka 2), u slučaju da je enklava i poluenklava koja smeta pravilnom gazdovanju šumama u šumskom kompleksu (tačka 3), ako je na smetnji pravilnom uređenju bujičnih i erozivnih područja (tačka 4), ako je na smetnji komunikacija (tačka 5), u slučaju da to zemljište nije evidentirano u premjeru izvršenom u Gaus–Krigerovoj projekciji od 31.12.1955. godine do stupanja na snagu ovog zakona, osim za zemljište za koje nije urađen novi premjer (tačka 6), u slučaju da to zemljište u momentu raspravljanja uzurpacije nije u posjedu uzurpanta (tačka 7) i u slučaju da je to zemljište uzurpant napustio, odnosno da njegovo boravište nije u Republici Srpskoj (tačka 8).

U postupku raspravljanja uzurpacije odlučujuće su dvije okolnosti, da se radi o samovlasnom zauzimanju odnosno bespravnom držanju zemljišta u državnoj svojini na kome se može priznati pravo svojine i da je isto uzurpirano od strane fizičkog lica prije 31.12.1955. godine.

Uviđajem na licu mjesta obavljenim 21.04.2022. godine, uz učešće zainteresovanog lica i geodetskog stručnjaka izvršena je identifikacija predmetnog zemljišta. Tom prilikom je geodetski stručnjak utvrdio da su parcele novog premjera označene kao k.č. br. 2887 (voćnjak), k.č. br. 2888 (pašnjak) i k.č. br. 2889 (šuma), upisane u list nepokretnosti broj 589 k.o. P. i u list nepokretnosti broj 231 k.o. P., na ime tužiteljice, a na istima je kao uzurpant upisano zainteresovano lice. Tim parcelama po starom premjeru odgovaraju parcele označene kao dio k.č. br. 601/1, dio k.č. br. 601/31, dio k.č. br. 601/32 i dio k.č. br. 601/48, koje su do uspostave katastra nepokretnosti bile upisane u p.l. broj 51 k.o. P. 2, na ime S. V. i u z.k. uložak broj 3 k.o. P., na ime tužiteljice. Parceli novog premjera označenoj kao k.č. br. 2835/1 (šuma), upisanoj u list nepokretnosti broj 231 k.o. P., na ime tužiteljice, kao uzurpant je upisano zainteresovano lice, po starom premjeru odgovaraju parcele označene kao dio k.č. br. 601/30 i dio k.č. br. 601/37, upisane u p.l. broj 100 k.o. P. 2, na ime T. S. i u z.k. ulošku broj 3 k.o. P. 2, na ime tužiteljice.

Prema nalazu i mišljenju vještaka šumarske struke na osnovu izvršenih terenskih radova i obrađenih podataka za k.č. br. 2835/1 je utvrđeno da je obrasla stablima hrasta kitnjaka, cera i jasena. Radi se o raznodobnoj šumi u kojoj su pretežno zastupljena stabla u debljinskim stepenima III i IV. Starost uzorkovanih stabala na ovoj parceli ne prelazi 80 godina. Što se tiče k.č. br. 2889 utvrđeno je da se radi o raznodobnoj šumi javora, jasena i cera, gdje su zastupljena uglavnom stabla u II debljinskom stepenu, a starost uzorkovanih stabala ne prelazi 80 godina. Zaključuje da navedene parcele na dan 6. april 1941. godine, nisu bile šuma.

Iz navedenog se može zaključiti da k.č. br. 2835/1 i k.č. br. 2889, na dan 06.04.1941. godine, nisu bile šuma, a činjenica da je matična k.č. br. 601/1, upisana u z.k. uložak broj 3 k.o. P., prilikom sastavljanja gruntovnice 1896. godine bila upisana na ime Bosanskohercegovačkog zemaljskog erara (pogrešno navedeno Državni erar Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca), upravo predstavlja osnov da se raspravlja uzurpacija i utvrđuje pravo svojine uzurpantu na toj imovini.

Kod takvog stanja stvari može se zaključiti da su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 5 stav 1 i člana 6 stav 1 Zakona o uzurpacijama, u vezi sa odredbom člana 8 istog zakona, da se zainteresovanom licu N. B. prizna pravo svojine na uzurpiranom zemljištu, jer je suprotno mišljenju tužiteljice na osnovu provedenih dokaza (javna rasprava, iskazi svjedoka T. P. i Č. T., uviđaj na licu mjesta, uz učešće stručnog lica geodetske struke, nalaz i mišljenje vještaka šumarske struke i izvodi iz javnih evidencija) nesporno utvrđeno da je predmetno zemljište uzurpirano prije 31. decembra 1955. godine i da se nalazi u posjedu uzurpanta odnosno zainteresovanog lica.

Pravilno nižestepeni sud zaključuje da nema povrede odredbe člana 16 stav 2 Zakona o uzurpacijama, odnosno da se za k.č. br. 2887 (voćnjak) i k.č. br. 2888 (pašnjak), trebalo izvršiti vještačenje po vještaku poljoprivredne struke, jer je uvidom u javnu evidenciju, izvršenom identifikacijom od strane geodetskog stručnjaka i obilaskom lica mjesta stručnog lica geodetske struke, nesporno utvrđena kultura tih parcela, dok se u pogledu k.č. br. 2835/1 i k.č. br. 2889, kako je već navedeno izjasnio vještak šumarske struke.

Neosnovani su navodi zahtjeva da su u konkretnom slučaju povrijeđene odredbe člana 6, člana 9 i člana 38 ZOUP, jer ŠG „Birač“ Vlasenica nije omogućeno da učestvuje u postupku, s obzirom, da su predmetne parcele u sastavu odjeljenja broj 53 i 55, Privredne jedinice „Udrič-Kamenica“, kojom upravlja ŠG „Birač“ Vlasenica, te da su iste uknjižene kao svojina

Republike Srpske. Navedeno šumsko gazdinstvo nema nikakva upisana prava na tim parcelama, pa stoga ne može ni biti stranka u predmetnom upravnom postupku, pri čemu pravni interes Republike Srpske u postupku uzurpacije štiti Pravobranilaštvo Republike Srpske, a ne ŠG „Birač“ Vlasenica, s tim da je navedeno šumsko gazdinstvo putem Pravobranilaštva Republike Srpske, Sjedište zamjenika Vlasenica dostavilo izjašnjenje broj 11.04/0102-6535/21 od 29.12.2021. godine, kojim nije osporavalo nalaz i mišljenje vještaka šumarske struke.

Pravobranilaštvo Republike Srpske kao zastupnik po zakonu tužiteljice ima dužnost da tokom postupka dokazuje da postoje okolnosti koje sprečavaju priznavanje prava svojine uzurpantu na predmetnom zemljištu i da dokaže da uzurpirano zemljište predstavlja enklavu ili poluenklavu koja je na smetnji komunikacijama. Tužiteljica na navedeno neosnovano upućuje iz razloga što je nesporno utvrđeno da predmetno zemljište ne predstavlja smetnju za komunikacije odnosno nije na smetnji pravilnom uređenju bujičnih i erozivnih područja, kako to pravilno zaključuje nižestepeni sud.

Kako ni ostali navodi zahtjeva nisu od uticaja na pravilnost odlučivanja nižestepenog suda, jer su za iste dati valjani i argumentovani razlozi u pobijanoj presudi, po ocjeni ovog suda nije ostvaren nijedan razlog njene nezakonitosti sadržan u odredbi člana 35 stav 2 ZUS, tako da se zahtjev odbija, na osnovu odredbe člana 40 stav 1 istog zakona.

Zapisničar
Sonja Savić

Predsjednik vijeća
Svjetlana Knežević

Tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić